

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΣΤ'

24 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1928

ΔΡΙΘ. 46

ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΗΣ Χ.Α.Ν.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΟΡΙΣΘΕΙΣΗΣ ΥΠΟ ΤΗΣ
Ι. ΣΥΝΟΔΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

[Τέλος]

Ζ'

'Επίτιμος Πρόεδρος τῆς ἐν Ἀθήναις Χ.Α.Ν. εἶνε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Κύριος Χρυσόστομος, τῆς δὲ ἐν Θεσσαλονίκῃ Χ.Α.Ν. ἐπίτιμος Πρόεδρος διατελεῖ ὁ Σ. Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης Κύριος Γεννάδιος.

Εἰς τὴν πλήρη ἐμπιστοσύνην πρὸς τὸ παρ' ἡμῖν ἔργον τῆς Χ.Α.Ν. προσηγήθησαν μετὰ ἰκανὴν περὶ αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἀνέγγυς ἐπιχώριον πείραν αἱ ἀνώταται ἡμῶν Πολιτικαὶ καὶ Στρατιωτικαὶ Ἀρχαί. Καὶ ὅτε τὸν Μάρτιον τοῦ 1920 ἐπεσκέφθη καὶ τὴν Ἑλλάδα Ἐπιτροπὴ σταλεῖσα ὑπὸ τῆς ἐν Νέῃ Ὑόρκῃ Διεθνoῦς Ἐπιτροπῆς τῆς Χ.Α.Ν. ὅπως ἐπιθεωρήσῃ τὸ ἔργον τῶν ἀποστολῶν τῆς εἰς τὰ σύμμαχα ἐν Ἑυρώπῃ Κράτη, αἱ Ἀρχαὶ τῶν πόλεων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης ὑπέβαλον δι' αὐτῆς αἰτήσεις, δι' ὧν ἐξητεῖτο ἀπὸ τῆς ἐν Νέῃ Ὑόρκῃ Διεθνή Ἐπιτροπῇ τῆς Χ.Α.Ν. ἡ ἐγκατάστασις μονίμου αὐτῆς ἔργου εἰς τὴν Ἑλλάδα (αὐτόθι 25). Ἡ δὲ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις παρεχώρησε διὰ συμβάσεως εἰς τὴν Χ.Α.Ν. ἐν Ἀθήναις εὐρυτάτην ἔκτασιν ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ Ἀρεῶς πρὸς ἴδρυσιν ψυχαγωγικοῦ καὶ Ἀθλητικοῦ Κέντρου.

Ὡς ἐλέχθη καὶ ἀνωτέρω, ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ 1923 ἡ Χ.Α.Ν. Ἀθηνῶν ἀπετέλεσεν ἴδιον Σωματεῖον ἐπιδιῶκον τὸν σκοπὸν τοῦ ἐν ἀπαρעγκλίτῳ συμφωνίᾳ πρὸς τοὺς νόμους τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ τὰ θέσμια τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Τὸ Διοικητικὸν Ἀδελφὸν συμβούλιον ἀπετέλεσαν ὁ κ. Ἀλέξανδρος Γ. Πασπάτης, διευθυντῆς Τραπεζῆς Χίου, Πρόεδρος, Ἀντιπρόεδροι οἱ κ.κ. Σπύρος Παπαφράγκος, Διευθυντῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, καὶ Θεοφάνης Κακοῦδης, Καθηγητῆς Πανεπιστημίου, Γεν. Γραμματεὺς ὁ κ. Ἀμίλιας Ἀλιβιζάτος, Καθηγητῆς τῆς Θεολογίας παρὰ τῷ Καποδιστριακῷ Πανεπιστημίῳ, Ταμίης ὁ κ. Χάρου Χίλλ, Διευθυντῆς Τραπεζῆς Ἀμερικαν Ἐξπρές, καὶ σύμβουλοι οἱ κ. κ. Ἀλέξ. Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου, Δημ. Ἀναγνωστόπουλος, Καθηγητῆς Διδακταλείου, Γ. Σταματοπούλος, ἰεὺς Πρόεδρος Ἐμπορικοῦ Συλλόγου, Ν. Ἐξαρχόπουλος, Καθηγητῆς Πανεπιστημίου, Ν. Κυριακίδης, ἐφοπλιστής, Μιχ. Μιχαηλίδης, Καθηγητῆς, Ἀλέξ. Παπαδόπουλος, Ἱατρός, Παν. Πουλίτσας, Δικηγόρος, Π. Σκουριώτης,

Διευθυντῆς Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, Ἀπόστολος Νικολαΐδης, Ἐμπορος. Λαμβανομένου δ' ὑπ' ὄψιν καὶ ὅτι, ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη, αἱ θρησκευτικαὶ ὁμιλίαι καὶ διαλέξεις τῆς Χ.Α.Ν. γίνονται παρ' ὀρθοδόξων θεολόγων, καὶ ὅτι ἀκόμη καὶ εἰς τὰς θερινὰς κατασηνώσεις ἐπιμελέσταται τηρεῖται ὁ ἐν ὀρθοδόξοις ναοῖς ἐκκλησιασμός, καὶ ἐκ τῆς διοικήσεως τοῦ Σωματείου, δι' ἑλληνικῶν χειρῶν, καὶ ἐκ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ, δι' ὀρθοδόξων στομάτων, καὶ ἐκ τῆς μετ' αὐτοῦ ἐπαφῆς τῆς ἀνωτάτης Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς Ἀθηνῶν, ὑπάρχει πᾶσα ἡ ἐγγύησις περὶ τῆς εὐεργετικῆς λειτουργίας τῆς Χ.Α.Ν. ἐν βαθμῷ, ὅστις θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπαναπαύσῃ τελείως καὶ τὸν κ. Γ. Φεσσόπουλον.

Τὸ ὅμοιον ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν καὶ διὰ τὴν Χ.Α.Ν. Θεσσαλονίκης. Λειτουργεῖ καὶ αὕτη ὡς Ἑλληνικὸν Σωματεῖον με ἐπίτιμον Πρόεδρον τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Θεσσαλονίκης, με διοίκησιν ἐκ λίαν εὐπολητίων καὶ ἐγκρίτων μελῶν τῆς ὀρθοδόξου κοινωνίας τῶν Θεσσαλονικέων.

Ὁ Δῆμος τῆς πόλεως παρεχώρησεν εἰς αὐτὴν τὸ γήπεδον, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἰδρῦθη τὸ θαυμασιὸν μέγαρόν της, αἱ δὲ περὶ αὐτῆς πληροφορίες αἱ ἀναγραφόμεναι εἰς τὸ φυλλάδιον «Χριστιανικὴ Ἀδελφότης τῶν Νέων», ἀποτελοῦσι δι' αὐτὴν συστατικὸν κάλλιστον. Ὁ θρησκευτικὸς, ἠθικὸς, διανοητικὸς καὶ σωματικὸς σκοπὸς τῆς ἐπιδιώκεται διὰ συνεργασίας τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ Δήμου, τοῦ Σχολείου, τοῦ Οἴκου. Καὶ ἤδη, ὑπὸ τὴν ἀγρυπνον ἐποπτεῖαν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς καὶ τὴν ἐνεργὸν συμμετοχὴν τῆς, ἡ ἐνέργεια τῆς Χ.Α.Ν.Θ. ἔχει περιλάβῃ δεκάδας κέντρων, ἐν οἷς καὶ Σχολεῖα, Γυμναστήρια, Σωματεῖα.

Η'.

Δυστυχῶς, ὡς γνωστόν, ἡ ἐν ἡμετέροις Ἐκπαιδευτηρίοις σωματικὴ ἀγωγή τῆς νεότητος ἦτο σχεδὸν ἐντελῶς παρεμειμένη, οὐδὲν δὲ σύστημα διεῖπε τὴν ἠθικὴν αὐτῆς ἀγωγὴν καὶ κατεύθυνσιν. Κέντρα ἀθῶων ψυχαγωγιῶν ἦσαν παρ' ἡμῖν ἀνύπορικτα, ἡ χρησιμοποίησις τοῦ χρόνου τῆς νεότητος δὲν ἐρροῦμιζετο ἀπὸ καμμίαν ὀργάνωσιν, τοῦναντίον, ἡ νεότης καὶ ἡ ἐφηβικὴ ἡλικία, αὐτὴ πολλὰκις ἡ παιδική, καθηναλίσκοντο καὶ ἐφθείροντο εἰς τὰ καφρανεῖα καὶ ἐν ἄλλοις χώροις ἄνευ οὐδεμίαις ἐπιστασίας καὶ ἐλέγχου. Ἐπιπλέον, κατὰ τὴν σύγχρονον ἐποχὴν, διάφοροι λυμεῶνες εἴτε ἐκ πλάνης, εἴτε κατ' ἐντολὴν σκοτεινῶν καὶ ἀνατρεπτικῶν ξένων ὀργανώσεων, ἐργάζονται εἰς ἀποπλάνησιν καὶ διανοητικὸν καὶ ἠθικὸν καὶ κοινω-

νικόν μολυσμὸν τῶν Ἑλληνοπαίδων, καὶ ἀπ' αὐτῶν ἀκόμη τῶν βάρθρων τῶν δημοτικῶν Σχολείων.

Πρὸ τοσούτων καὶ τοιούτων κινδύνων αἱ παρ' ἡμῶν ὀργανώσεις τῆς Χ.Α.Ν. ὑπὸ σύστημα καὶ πειθαρχίαν παρέχουσι ἐντιμοτάτην ὑπηρεσίαν. Ἡ ὑπόνοια τοῦ προπαγανδισμοῦ δὲν δύναται νὰ στηριχθῆ καθὸ ξένη ἐντελῶς πρὸς τὴν καθόλου ὀργάνωσιν τοῦ Σωματείου. Ἐν Ἑλλάδι δὲ ἡ σημερινὴ σύνθεσις τῶν Σωματείων τῆς Χ.Α.Ν. καὶ ὁ τρόπος τῆς διοικήσεως καὶ τῆς λειτουργίας των δύναται νὰ καταστήσῃσιν αὐτὰ λίαν πολυτίμους δυνάμεις τῆς κοινωνίας, τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν καὶ τοῦ Ἑθνους.

Ἐξετάσαντες νέους, μετασχόντας εἰς τὰς θερινὰς κατασκηνώσεις, ἐπληροφόρηθημεν ὅτι ἐνίοτε ἐκεῖ προσέρχονται καὶ φοιτηταὶ ἢ μαθηταὶ ἀνωτέρων Σχολῶν μὲ δηλητηριασμένας τὰς θρησκευτικὰς πεποιθήσεις των. Οὗτοι δὲν εἶνε ἔργα τῆς Χ.Α.Ν., ἀλλὰ καρποὶ πλημμελοῦς κοινωνικῆς καταστάσεως, τοὺς ὁποίους ὅμως ἡ Χ.Α.Ν. δέχεται ὅπως τοὺς καθοδηγήσῃ μεθοδικῶς διὰ τῆς ἐπιδρώσεώς της εἰς τὴν χριστιανικὴν σκέψιν καὶ τὰ χριστιανικὰ αἰσθήματα. Καὶ πολλὰκις ἡ προσπάθεια αὕτη στέφεται ὑπὸ ἐπιτυχίας.

Τὸ ὅμοιον συμβαίνει καὶ εἰς τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Τμήμα, ὅπου προσέρχονται νέοι, ἀλλὰ καὶ ἄνδρες διαφόρων ἔργων καὶ ἐπαγγελμάτων. Ὁ πρότερος βίος των τοὺς εἶχε ἐφοδιάσῃ μὲ ὀλιγοπιστίαν καὶ ἄλλα ἐλαττώματα. Ἄλλ' ἐντὸς τῆς ἀτμοσφαιρᾶς καὶ τῆς συναφείας τῆς Χ.Α.Ν. ΕΠΙΤΕΛΟΥΝΤΑΙ συγκινητικαὶ ἀνανήψεις καὶ σωτήριοι μεταστροφαί.

Ἡ ἀρχαία Ἐκκλησία δὲν ἐφοβείτο νὰ στέλλῃ τὰ τέκνα της πρὸς ἐκπαίδευσιν εἰς τὰς σχολὰς τῶν Ἑθνικῶν. Καὶ ὅτε ἀπηγόρευσε τὴν φοίτησιν ταύτην ὁ Ἰουλιανὸς ὁ παραβάτης, διάσημοι διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας ἐξηγγέθησαν κατὰ τοῦ μέτρου τούτου. Ἀναφέρομεν τὸ γεγονός, ἵνα ὑπομνήσωμεν πόσον ἦτο εὐθεΐα καὶ φωτεινὴ καὶ ἐλευθέρη ἡ διανοητικότης τῶν σοφωτάτων καὶ ἀγιωτάτων ἐκείνων ἀνδρῶν. Ἐὰν δ' ἐκεῖνοι δὲν ἐφοβοῦντο καὶ σχολὰς Ἑθνικῶν, ἡμεῖς οὐδὲν ἔχομεν νὰ φοβηθῶμεν ἐξ ὀργανώσεων Χριστιανικῶν, αἵτινες ἀποδεδειγμένως οὐδὲν τεχνάζονται κατὰ τῆς Ὁρθοδοξίας ἡμῶν, καὶ οἱ ὁποῖοι ἐξ ἀρχῆς ζητήσασιν εἰς τὸ θρησκευτικὸν μέρος τὴν κατεύθυνσιν αὐτοῦ παρὰ τῶν ἡμετέρων Ἐκκλησιαστικῶν Ἀρχῶν, ἥδη εἶνε ἐντελῶς εἰς τὴν πλήρη διάθεσιν τῆς Ὁρθοδοξίας.

Εἰς ἡμᾶς ἀπόκειται νὰ χρησιμοποιήσωμεν τὰς παρ' ἡμῶν ὀργανώσεις τῆς Χ.Α.Ν. ὅσῳ τὸ δυνατόν εὐεργετικώτερον.

Μετὰ Σεβασμοῦ

Ἡ ἐξετάσασα Ἐπιτροπὴ

Ὁ Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

Μιχαὴλ Ι. Γαλανὸς

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΟΥ ΑBBÉ J. CALVET

[Γράμματα ἐξ Ἀγγλίας]

Ὑπὸ τὸν τίτλον: Rome and reunion εἶδε τὸ φῶς ἐν μεταφράσει εἰς τὴν ἀγγλικὴν ἐκ τοῦ γαλλικοῦ πρωτοτύπου τὸ ἀξιόλογον βιβλίον τοῦ Abbé J. Calvet. Ὁ συγγραφεὺς ποιεῖται λόγον ἐν αὐτῷ περὶ τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ παρουσιάζει τὴν Ρώμην ὡς ἐπιθυμοῦσαν καὶ ἐργαζομένην (!) ὑπὲρ τῆς παμποθήτου ταύτης ἐνώσεως. Μολονότι δὲ ἔχεται τῶν ὑπερφιάλων ἀντιλήψεων τῆς Ρώμης καὶ τῶν ἀπολυταρχικῶν ἀξιώσεων αὐτῆς, αἵτινες ἀνεκὰθεν ἀπετέλεσαν τὸ μόνον ἐμπόδιον εἰς πᾶσαν προσπάθειαν πρὸς ἔνωσιν, ἐν τούτοις δορυμύτατα ἐπεκρίθη ὑπὸ τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπισήμων κύκλων τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, τῶν ὁποίων τὰς γνώμας ἀντιπροσωπεύει τὸ περίφημον διὰ τὸν φανατισμὸν καὶ τὴν ἀδιαλλαξίαν του περιοδικὸν «Tablet». Ὁ συντάκτης τοῦ περιοδικοῦ τούτου εὗρεν ὅτι ὁ συγγραφεὺς εἶναι πολὺ ἐνδοτικὸς, ὅτι ὑποχωρεῖ εἰς πολλὰ ζητήματα, ὅτι δέχεται τέλος νὰ ἔλθῃ εἰς συνεννόησιν μετὰ τῶν μὴ Ρωμαιοκαθολικῶν, οἵτινες, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ συντάκτου, ὄφειλον ἀσυζητητῆ καὶ ἀνευ ὄρων νὰ κύψουν τὸν ἀχένα ἐνώπιον τῆς «Αὐτοῦ Ἀγιότητος», νὰ ἀσπασθοῦν ὑποκλινέστατα τὴν παπικὴν ἐμβάδα καὶ νὰ δηλώσῃσιν ὑποταγήν, ἂν ἐπιθυμοῦν τῷ ὄντι νὰ μὴ διαωνισθῆ ἡ παραμονὴ των εἰς τὸ ὑπὸ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας ἐφευρεθὲν «Πουργατόριον». Ἄλλ' ἀφ' ἐτέρου ἔναυλοι ἤχουσι εἰς τὰ ὅσα πάντων αἱ στομφώδεις καὶ σατραπικαὶ ἐκφράσεις τῆς τελευταίας παπικῆς ἐγκυκλίου, τῆς καταδικαζούσης πᾶσαν ἐνέργειαν καὶ τάσιν ἀφορῶσαν τὴν ἔνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ἀπαγορευούσης εἰς τοὺς ἐξαρτωμένους ἐκ τοῦ Κονκλαβίου κληρικούς νὰ ἀσχολῶνται μὲ τὸ ζήτημα τούτο. Πλὴν τὸ βιβλίον τοῦ Ab. Calvet ἐξεδόθη εὐλογία τοῦ Βατικανοῦ, ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ imprimatur τοῦ ἐν Παρισίοις Γεν. Ἀντιπροσώπου τοῦ Ποντίφηκος. Τί λοιπὸν νὰ πιστεύσωμεν; Ἐνδι-ἀφέρεται ἡ Ἁγία Ἐδρα περὶ τῆς ἐνώσεως ἢ οὐ; Καὶ ἂν ἔχῃ τὴν πεποιθήσιν ὅτι ἡ ἔνωσις δέον νὰ πραγματοποιηθῆ διὰ τῆς προσελεύσεως ἀπάντων τῶν μὴ Ρωμαιοκαθολικῶν εἰς τὴν παπικὴν μάνδραν ἀνευ συζητήσεως, πῶς τότε ἐπευλογεῖ διὰ τοῦ ἐπισήμου αὐτῆς nihil obstat βιβλίον οἷον τὸ ὑπὸ ἐξέτασιν, τὸ ὁποῖον ὑπεύθυνον διὰ τὴν μὴ ἔνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν θεωρεῖ ἐξ Ἰσου καὶ τὴν Ρωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν;

Ἄλλ' ἴδωμεν τὰς γενικὰς γραμμὰς τῶν σκέψεων τοῦ Abbé Calvet.

Ἐν ἀρχῇ τοῦ βιβλίου ὑπάρχει πρόλογος τοῦ Ἀγγλοκαθολικοῦ Ὑποκόμητος Χάλιφαξ ἐκφράζοντος τὴν χαρὰν αὐτοῦ ἐπὶ τῇ δημοσιεύσει τοῦ βιβλίου εἰς τὴν ἀγγλικὴν καὶ ὑποδεικνύοντος τὴν ἀντίθεσιν, ἣτις παρατηρεῖται μεταξὺ τοῦ περιοχόμενου τοῦ βιβλίου τούτου καὶ τῆς ἀδιαλλαξίας τῆς τελευταίας παπικῆς ἐγκυκλίου.

Ἐν τῷ Αφ κεφ. ἐπιγραφομένῳ: «Ἡ ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἰδρυθεῖσα Ἐκκλησία ἐστι-

ρίχθη επί τῆς Ἑνότητος», ὁ συγγραφεὺς λέγει ὅτι πάντες ὅσοι πιστεύουσιν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ δέχονται τὴν διδασκαλίαν Αὐτοῦ, ὀφείλουν νὰ ἐπιδιώκουν τὴν ἐνότητα, ἣτις ὑπῆρξεν ἡ τελευταία ἐντολὴ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ πρὸς τοὺς Ἀποστόλους καὶ δι' αὐτῶν πρὸς ὅλους τοὺς Χριστιανούς. «Ἄν ὁ Χριστὸς εἰς τὴν τελευταίαν προσευχὴν Του ἐν Γεθσημανῇ ἐπιμένῃ εἰς τὴν ἐνότητα, ἣτις δέον νὰ ὑπάρχῃ μεταξὺ τῶν μαθητῶν, τοῦτο συνέβη διότι προσέβλεπε τὰς διαιρέσεις. Ἀγωνιᾷ διότι προαισθάνεται τὸν ἐγωϊσμὸν καὶ τὰ μίσῃ τῶν πιστευόντων εἰς Αὐτόν. Προσεύχεται δὲ ὑπὲρ τῆς ἐνότητος διότι ταύτην θεωρεῖ α) ὄρον ἀπαραίτητον διὰ τὴν σωτηρίαν—«ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου... καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν». Καὶ β) διότι αὕτη εἰς τὰ ὄμματα τοῦ κόσμου θὰ εἶναι ἡ μοναδικὴ ἀπόδειξις τῆς θείας προελεύσεως τῆς Ἐκκλησίας Του: «ἵνα ὁ κόσμος πιστεύσῃ ὅτι Σὺ με ἀπέστειλας» «ἐν τούτῳ γινώσκονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστε». Πλὴν ἀντὶ τῆς διὰ τῆς ἀγάπης ἐνότητος οἱ χριστιανοὶ εἶσι διηρημένοι, τοῦθ' ὅπερ οὐκ ὀλίγον συνετέλεσεν εἰς τὴν ἀπιστίαν τοῦ 18ου αἰῶνος καὶ παρεμπόδιζε κυρίως τὴν διάδοσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ μεταξὺ τῶν Μωαμεθανῶν, Κινέζων καὶ Ἰνδῶν. Ἐν τῷ Βφ Κεφ. ἐπιγραφόμενον: «ἡ ἀποστολὴ τοῦ Ἁγ. Πνεύματος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ εἶναι ἀποστολὴ ἐνότητος» ὁ συγγραφεὺς λέγει ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν, ὅταν κατὰ τὴν τελευταίαν προσευχὴν Του ἔλεγεν εἰς τοὺς μαθητάς Του: «εἰρήνην ἀφήμι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν» εἶχεν ὑπ' ὄψει τὴν ἀποστολὴν τοῦ Ἁγ. Πνεύματος, ὅπερ διὰ τῶν ἐνεργειῶν Του προώριστο νὰ διατηρῇ τὴν ἐνότητα τῶν εἰς Χριστὸν πιστευόντων. Ὁ Παράκλητος ἔχει ἀποστολὴν ὄχι μόνον νὰ διδάσκῃ, ἀλλὰ καὶ νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν Ἐκκλησίαν. Εἶναι ὁ Προστάτης τῆς Ἐκκλησίας. Θὰ ὑπερασπίσῃ τὴν Ἐκκλησίαν κατὰ τῶν δυνάμεων τοῦ κόσμου τούτου καὶ θὰ συντελῇ εἰς τὸν θρίαμβον αὐτῆς. Παρὰ τὰς διαιρέσεις καὶ τὰ σχίσματα καὶ τοὺς πολέμους, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐργάζεται ἐν τῷ κόσμῳ, ὅστις, παρ' ὅλας τὰς ἀναστατώσεις, πρὸς τὴν ἐνότητα βαδίζει. Οἱ πόλεμοι, αἱ αἱματοχυσίαι, αἱ διενέξεις ἤδη καταδικάζονται ἀνεπιφυλάκτως ὑπ' ὅλων. Σήμερον, εἴπερ ποτὲ καὶ ἄλλοτε, πάντες οἱ χριστιανοὶ δέον νὰ ὦσιν ἠνωμένοι ἐν μιᾷ Ἐκκλησίᾳ. Τοῦτο ἀκριβῶς εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐνοποιοῦ ἐργασίας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐν τῷ κόσμῳ.

Ἐν τῷ Γφ Κεφ. ὁ συγγραφεὺς ἀπαριθμεῖ τὰς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ διαιρέσεις μνημονεύων τοῦ Ἀρειανισμοῦ, τοῦ Νεστοριανισμοῦ καὶ τέλος τοῦ μεγάλου σχίσματος, ὅπερ ἐχώρισεν Ἀνατολὴν καὶ Δύσιν. Συνέπεια, λέγει, τῆς διαγωγῆς τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἀπέβη τῆς Ρώμης ὑπῆρξεν ἡ διαιρέσις ἐκεῖνης εἰς 15 τοπικὰς Ἐκκλησίας. «Ἡ Ἐκκλησία αὕτη εἶναι τοσοῦτον διηρημένη, ὥστε ἐν αὐτῇ ἐπικρατεῖ θρησκευτικὴ ἀναρχία, ἣτις ἀπειλεῖ τὸν Χριστιανισμὸν τῆς Ἀνατολῆς διὰ διαλύσεως καὶ ἀφίσην αὐτὸν ἐκτεθειμένον εἰς τὰς ἐφοδούς τοῦ Ἰσλάμ. [Ὁ συγγραφεὺς φωρᾶται ἀγνοῶν τὴν ἱστορίαν τῶν ὑποδούλων Ἑλλήνων, οἵτινες ἐπὶ ἑκατονταετηρίδας ὀλοκλήρους νικηφόρος ἀντιμετώπισαν τὴν μουσουλμανικὴν

τυραννίδα, παρὰ τὰς προσηλυτιστικὰς ἐπιβουλὰς καὶ τὰς παρασηνιακὰς διαβολὰς τῶν Μισσιοναρίων τῆς Δύσεως, οἵτινες, ξένοι πάντοτε πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς χριστιανικῆς ἀλληλεγγύης, ἠγωνίζοντο ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν τυράννων νὰ καταστήσωσιν ἐπαχθέστερον τὸν δουλικὸν ζυγόν. Τὸ γεγονός δ' ἀκριβῶς τῆς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων διατηρήσεως τῆς πίστεως παρὰ τὰς πιερίαις τοῦ τουρκικοῦ ζυγοῦ ἀναγνωρίζει, καὶ ἐγκωμιάζει ἐπὶ τούτῳ τοὺς Ὀρθοδόξους Ἕλληνας, ἕτερος ἀντιπρόσωπος τῆς Δύσεως, πολλὰ τὰ συκοφαντικὰ καὶ ἱστορικῶς ἀνυπόστατα κατὰ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας γράψας, ὁ περιφημοῦς Adrian Fortescue ἐν τῷ Ἀγγλιστὶ ἐκδοθέντι συγγράματι αὐτοῦ: The Eastern Orthodox Church. 1907]. Τὸ πνεῦμα τῆς διαιρέσεως, λέγει, ἐπεκράτησε, δυστυχῶς, καὶ ἐν τῇ Δύσει, ἐν ἣ κατὰ τινα ἐποχὴν ὑπῆρχον 2 καὶ 3 Πάπαι, κατὰ δὲ τὴν 16ην ἑκατονταετηρίδα ἐξεργάγη τὸ σχίσμα τοῦ Λουθήρου, ὅπερ διέσπασε τὸν Χριστιανικὸν κόσμον τῆς Δύσεως εἰς δύο ἀντιμαχόμενα στρατόπεδα καὶ προὐκάλεσε συνεπείας ἀξιοθηρήτους ὑφισταμένας μέχρι τῆς σήμερον.

Ἐν τῷ Δ'. Κεφ. ὅπερ φέρει τὴν ἐπιγραφὴν: «Ἡ ἀντίληψις τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας περὶ τοῦ προβλήματος τῆς Ἑνώσεως», ὁ συγγραφεὺς λέγει: «Ὅταν ἡμεῖς ὀμιλῶμεν περὶ ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν ἔχομεν ὑπ' ὄψιν ἐνωσιν ἐξωτερικὴν καὶ τελείαν προσώπων καὶ ομάδων ἠνωμένων ἄλλως κατ' οὐσίαν διὰ ταυτότητος πίστεως. . . Ἡ ἔκκλησις πρὸς ἐνωσιν ἀπευθύνεται μόνον πρὸς τὰς ἀληθῶς χριστιανικὰς ψυχὰς, αἵτινες πιστεύουσιν εἰς τὴν Θεότητα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὴν Ἱερασίαν, τὴν Θεῖαν Χάριν, καὶ τὸ Ἀποστολικὸν Σύμβολον, ἰδιαιτέρως δὲ εἰς τὴν ἀναγκαιότητα τῆς ὁρατῆς Ἐκκλησίας. Οἱ μὴ ἔχοντες τοιαύτην πίστιν εἶναι ἄπιστοι ἔχοντες ἀνάγκην ἐπιστροφῆς, οὐχὶ δὲ Χριστιανοὶ δυνάμενοι νὰ ἐνωθῶσι μεθ' ἡμῶν.» Ὑποχωρήσεις ἐν τοῖς ζητήμασι τῆς πίστεως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξωσι. Τοιαῦτα θὰ γίνωσιν ἐν ἄλλῃ σφαιρᾷ, ἣτοι ἐν τῇ πειθαρχίᾳ, τῇ Θ. Λατρείᾳ καὶ τοῖς ἐθνικοῖς ἐθίμοις. Ἡ ἀγάπη, ἣτις δέον νὰ ὑπάρχῃ μεταξὺ ὅλων τῶν Χριστιανῶν, δὲν ἀποτελεῖ τὸ ἄπαντον τῆς ἐνώσεως, ὅπως νομίζουσι τινες ὀραματισταὶ καὶ ποιηταί, ἀλλὰ τὸ πρῶτον βῆμα πρὸς αὐτήν. «Ἡ Ρωμαϊκὴ Ἐκκλησία λέγουσα ἐνωσιν ἐννοεῖ οὐχὶ ἀπλῶς μυστικὴν ἐνωσιν τῶν καρδιῶν, ἀλλὰ καὶ ἐξωτερικὴν τοιαύτην, ὁρατὴν, ἀπλὴν καὶ ἐπίσημον ἐν τοῖς ὁρίοις μιᾶς ὀργανωμένης Ἐκκλησίας διοικουμένης δι' ἱεραρχίας... Ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶναι ὁμοσπονδία συνδικάτων, ἀλλ' ὀργανωμένον Σῶμα ἐμφοροῦμενον τῆς ζωῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Στοιχεῖα ἀνεξάρτητα ἐν αὐτῷ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρχουν, ἀλλὰ μέλη ἐνός καὶ τοῦ αὐτοῦ σώματος ὑποτασσόμενα καὶ διεθυνόμενα ὑπὸ τῆς κεφαλῆς». Τοιαύτη κεφαλὴ καὶ κέντρον, κατὰ τὸν συγγραφεῖα, εἶναι ὁ Πάπας Ρώμης. «Ὁ Πέτρος, λέγει, ἐτέθη ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Ἐπισκόπων περιβεβλημένος πρωτεῖον τιμῆς καὶ διοικήσεως.» Καὶ τὸ συμπέρασμα: «Εἶναι φάνερρον ὅτι ἡ ἐνωσις τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν δὲν θὰ ἐπιτευχθῇ εἰ μὴ περὶ

τὸ κέντρον τοῦτο, τὸ δὲ πρῶτον βῆμα ἐν τῇ πρὸς τὴν ἔνωσιν ὁδῷ ποῦσαι νὰ εἶναι ἡ ἀναγνώρισις τοῦ πρωτείου τοῦ Πέτρου». Λέγοντες, λέγει, ἔνωσιν ἡμεῖς οἱ Ρωμαιοκαθολικοὶ (ἰσχυρότερον θὰ ἦτο ἂν ἔλεγεν: ἐγὼ ὁ Ab. Calvet) δὲν ἐννοοῦμεν ἀπορρόφησιν. «Ὅπως διεκήρυξεν ὁ Λέων ΙΓ', ἐκάστη Ἐκκλησία θὰ ἔχη τοὺς ἰδίους αὐτῆς ἐπισκόπους, — [δόξα τῇ μεγαλοφυχίᾳ τῆς Ρώμης, ὅτι δὲν ἀξιοὶ νὰ ἐπιβίβη ἡμῖν λατίνους τοιοῦτους], οἱ ὅποιοι δὲν θὰ θεωροῦνται ἀντιπρόσωποι τοῦ Πάπα, ἀλλ' ἀληθεῖς διάδοχοι τῶν Ἀποστόλων ἐν κοινῶν εὐρισκόμενοι μετὰ τοῦ Πάπα, ὅστις θὰ ἀναγνωρισθῇ ὑφ' ὅλων ὡς ἡ κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας. Ἐκάστη Ἐκκλησία θέλει διατηρήσει τὴν γλῶσσαν αὐτῆς, τοὺς τρόπους τῆς προπαιδείας αὐτῆς, τὴν οἰκονομικὴν ὀργάνωσιν αὐτῆς, τὰς ἰδιαιτέρας αὐτῆς σχέσεις πρὸς τὰς τοπικὰς πολιτικὰς ἀρχάς». Εἶτα ὁ συγγραφεὺς ψέγει τὴν διὰ προσηλυτισμοῦ μεμονωμένον προσώπων ἐπιδιωκομένην ἔνωσιν, καθόσον, λέγει, ὁ τοιοῦτος τρόπος ἐνεργείας προκαλεῖ μίση. [διὰ τὴν τοιαύτην, φαίνεται, γνώμην του, καὶ δι' ἄλλας παραπλησίας ὁ Abbé Calvet ὑπέστη ἐπίθεσιν ἐκ μέρους τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ συναδέλφων του, οἵτινες λυσσασδῶς ἐργάζονται προσηλυτίζοντες διὰ παντοίων μέσων τοὺς εἰς τὴν Ἀγγλικανικὴν καὶ τὰς ἄλλας ἐν Ἀγγλίᾳ Ἐκκλησίας ἀνήκοντας. Πρὸ τινῶν μηνῶν ἀκόμη τὸ περιοδικὸν «Tablet», οὗτινος ἀνωτέω ἐμνήσθημεν, ἀνέφερεν ὅτι κατὰ μέσον ὄρον 12—13000 Ἀγγλικανῶν προσέρχονται ἐτησίως εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας. Ὁ συντάκτης προσέθετεν ὅτι κατὰ γενομένους προὔτολογισμοὺς ἐντὸς 800 ἐτῶν ἅπανα ἡ Ἀγγλία θὰ ἀνήκη εἰς τὸν Πάπαν. Πλὴν ἡ προθεσμία, λέγει, εἶναι μακρὰ καὶ πρόπει νὰ ἐξευρεθῶσι μέσα πρὸς συντόμευσιν αὐτῆς.!!]

Ἐν τῷ Ε'. Κεφ. ὁ συγγραφεὺς ἐξετάζει τὰ περὶ τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας καὶ δὴ πῶς αὕτη εἰργάσθη καὶ ἀντελήφθη τὴν ἔνωσιν. Ἡ Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία, λέγει, ἦτις ἐξεδήλωσε τὴν ζωηροτάτην πρὸς ἔνωσιν ἐπιθυμίαν, δέον νὰ εἶναι εἰς ἡμᾶς γνωστὴ. Ἡ ἐπίσημος Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία (Established church) χάρις εἰς τοὺς δύο Ἀρχιεπισκόπους Καντουαρίας καὶ Ὑόρκης διέσωσε τὴν συνοχὴν τῆς καὶ μετὰ τὸ σχίσμα. Ἡ κίνησις τῆς Ὁξφόρδης, ἦτις ἀνεζωπύρωσεν αὐτήν, ἐγένετο ὁ γενάρτης οὐράνιος θερησκευτικῆς ἀναγεννήσεως ἐν τῇ ἐπισήμῳ Ἀγγλικῇ Ἐκκλησίᾳ, ὅπερ ἐξακολουθεῖ ὑπάρχον καὶ δὴ καὶ ἐνδυναμούμενον. Ἐν τῇ Ἀγγλικανικῇ Ἐκκλησίᾳ ὑπάρχουν Σχολαὶ σκέψεως ὀνομαζόμενα μερίδες: α) ἡ ὑψηλὴ Ἐκκλησία—πιστεύουσα εἰς τὸ Βάπτισμα, τὴν πραγματικὴν παρουσίαν τοῦ Σώματος καὶ τοῦ Αἵματος ἐν τῇ Θ. Εὐχαριστίᾳ καὶ τὴν Ἐξομολόγησιν, β) ἡ χαμηλὴ Ἐκκλησία— ἦτις δὲν ἔχει ὁμοιόμορφον διδασκαλίαν περὶ τοῦ βαπτίσματος καὶ τῆς Θ. Εὐχαριστίας καὶ πιστεύει εἰς τὴν δικαίωσιν ἐκ πίστεως μόνον· καὶ γ) ἡ εὐρεία Ἐκκλησία, ἦτις περιλαμβάνει ποικίλας προτεσταντικὰς ἀποχρώσεις. Ὁ Λέων ΙΓ'. ὤρισεν τῷ 1895 Ἐπιτροπὴν, ἣς ἐξετάσασα τὸ ζήτημα τοῦ ἐγκύριου τῶν Ἀγγλικανικῶν χριστοτιῶν κατέληξεν εἰς συμπέρασμα ἀρνητικόν. Τῷ 1920, 250

Ἀγγλικανοὶ Ἐπίσκοποι συνελθόντες ἐν Λάμπεθ συνέταξαν τὴν περίφημον ἐκείνην ἔκκλησιν πρὸς ἀπίστας τὰς Ἐκκλησίας, ἐν ἧ μετὰ τῆς ταπεινώσεως καὶ ἀγάτης ὁμιλοῦν περὶ τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν. Ἡ ἐγκύκλιος ἐκείνη ἀπετέλει γέφυραν ἐνοῦσαν τὸ ὑφιστάμενον μεταξὺ Ρωμαιοκαθολικῆς καὶ Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας χάσμα. Ἡ ἔνωσις τῶν δύο τούτων Ἐκκλησιῶν προώριστα νὰ τονώσῃ τὰς δυνάμεις ἐκατέρας πρὸς ἀπρόσκοπτον προαγωγὴν τῆς βασιλείας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς.

Ἐν τῷ ΣΤ'. κεφ. ὁ συγγραφεὺς ποιεῖται λόγον περὶ τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας εἰδικῶς, ἦτις, λέγει, «οὐδέποτε δι' ἐπισήμου πράξεως αὐτῆς ἀπεσπάσθη τῆς Ρώμης» [ἡ ἰδέα αὕτη διατυπώται καὶ ἀναπτύσσεται καὶ ὑπ' ἄλλων θεολόγων τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλὰ πρόπει νὰ εἶναι τις πάντῃ ἀνιστόρητος, ἴν' ἀγνοῇ τὸ γεγονός, ὅτι καθ' ὃν χρόνον ἡ Δύσις ἀπεσπάσθη τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἡ Ρωσικὴ Ἐκκλησία ὑπήγατο εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Οἰκ. Πατριαρχείου καὶ συνεπῶς οἱ Ἐπίσκοποι αὐτῆς δὲν ἦτο δυνατόν μεμονωμένως καὶ αὐτοτελῶς νὰ ἐνεργήσουν ἐπὶ τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου ζητήματος, ἀλλ' ὄφειλον, ὅπως καὶ οἱ λοιποὶ Ἐπίσκοποι τοῦ Βυζαντίου, τὴν προϊσταμένην αὐτῶν ἐκκλησιαστικὴν ἀρχὴν νὰ ἀκολουθήσουν. Ὅποια δὲ ἦτο ἡ γνώμη καὶ τοῦ Ὁρθοδόξου Ρωσικοῦ λαοῦ περὶ τῆς καινοτόμου Ρώμης μαρτυρεῖ τὸ γεγονός, καθ' ὃ, ὅτι ὁ Ἐπίσκοπος Κιέβου Ἰσίδωρος, ὁ μετὰ τοῦ Βησσαρίωνος ἀποδεχθεὶς τὰς ἀξιώσεις τοῦ Πάπα ἐν τῇ ἐν Φλωρεντίᾳ ψευδοσυνόδῳ τοῦ 1439, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν ἔδραν τῆς ἐπαρχίας του, λαϊκῆ ἀξιώσει, διὰ τὴν ποδοσίαν, ἐροίφθη εἰς φυλακὴν, ἐξ ἧς διέφυγε τῷ 1443 καὶ ἐλθὼν εἰς Ρώμην ἐγένετο Καρδινάλιος ὑπὸ τοῦ Πάπα Εὐγενίου τοῦ Δ'. (Ἴδε καὶ Adrian Fortescue: The Orthodox Eastern Church σελ. 218)]. Ἐν συντόμῳ ὁ συγγραφεὺς ἀφηγεῖται τὴν ἱστορίαν τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐξαιρεῖ τὴν εὐσεβείαν τοῦ Ρωσικοῦ λαοῦ, ὅστις μ' ὅλα ταῦτα— ὁμολογεῖ ὁ συγγραφεὺς— μισεῖ τὴν Ρώμην καθόσον εἶναι, λέγει, κερχωρισμένος αὐτῆς καὶ τῆς ὅλης Δύσεως ἀπὸ αἰώνων ἰανῶν. Αἱ δογματικαί, τὰς ὁποίας σήμερον ὑφίσταται, ἀντὶ νὰ καταβάλλουν τονῶνουν αὐτήν. Ἡ σημερινὴ αὐτῆς κατάστασις εἶναι ἡ καταληλοτέρη (:) διὰ τὴν ἔνωσιν. Ἡ Ρωσικὴ Ἐκκλησία ἔχει σήμερον ἀνάγκην κέντρον, ὅπερ νὰ σποίξῃ αὐτήν. Τοιοῦτο κέντρον δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι τὸ Οἶκον. Πατριαρχεῖον, ὅπερ ἐξησθένησε μεγάλως. Διὰ τὴν νὰ μὴ εἶναι τοῦτο ἡ Ρώμη; Αὕτη ἐπέδειξε τὴν καλὴν τῆς θέλησιν ἀποπειραθεῖσα διὰ τοῦ Πάπα Βενεδίκτου ΙΕ'. νὰ σώσῃ τὸν Τσάρον καὶ τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ καὶ νὰ βελτιώσῃ τὴν τύχην τῶν ἐγκαθειρκτων Ρώσων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν. «Ἄς εἶναι, λέγει, βέβαιοι οἱ Ρῶσσοι, ὅτι ἂν ἐκεῖνοι κάμουν ἐν βῆμα πρὸς τὴν Ρώμην αὕτη θὰ κάμῃ τρία πρὸς αὐτούς... Ἀλλὰ τί ἐπρόσθετον καὶ ἡμεῖς διὰ τοὺς πάσχοντας ἀδελφούς μας Ρῶσσους; Πρόπει νὰ προσευχώμεθα δι' αὐτούς καί, ἂν δυνάμεθα, νὰ ἐλθωμεν εἰς βοήθειαν αὐτῶν».

Ἐν τῷ Ζ'. Κεφ. ὁ συγγραφεὺς ὁμιλῶν περὶ τῶν

λοιπῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀνατολῆς, «ἐκ τῶν ὁποίων τὸ φῶς τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἡ εὐλογία τῆς πίστεως ἦλθεν εἰς τὴν Δύσιν», ἐκθέτει ἐν συντομίᾳ τὰ γεγονότα τὰ ἐπὶ Φωσίου καὶ Κηρουλαρίου ὀδηγήσαντα εἰς τὸν χωρισμὸν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν καὶ ἐπάγεται: «Διὰ τὸν χωρισμὸν τοῦτον δὲν εἶναι ὑπεύθυνος καθ' ὀλοκληρίαν ἡ Ἀνατολή. Ἡ Δύσις πολλάκις ἀπῆντα εἰς τὰς παρατηρήσεις τῆς ΚΠόλεως μετὰ μεγάλης δριμύτητος, ἡ δὲ ἀστάθεια καὶ τὸ εὐμετάβολον αὐτῆς συνετέλεσαν εἰς τὴν διαιώνισιν τοῦ ἡδη ὑπάρχοντος ἐρεθισμοῦ τῶν πνευμάτων. Καὶ συνετελέσθη μέγα σφάλμα, τοῦ ὁποίου αἱ συνέπειαι ἀκόμη ἐπιρραβεῖν τὸ πρόβλημα τῆς ἐνώσεως! Τὴν 13ην ἑκατονταετηρίδα σταυροφορία ὀργανωθείσα ὑπὸ τῆς Δύσεως πρὸς ἀπελευθέρωσιν τοῦ Τάφου τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τοῦ Μουσουλμανικοῦ ζυγοῦ ἐξεστράφη τῆς ὁδοῦ αὐτῆς. Παρορμητικοὶ ὑπὸ τῆς ἐρακτικότητος τῶν Ἐνετῶν καὶ Γενουησίων οἱ σταυροφόροι, παρὰ τὴν ἠθὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ Πάπα ἐπέστησαν κατὰ τῆς Κων]πόλεως, κατέστρεψαν τὴν πόλιν διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου καὶ ἴδρυσαν Λατινικὸν Βασίλειον ἐπὶ τῶν ἑρειπίων τῆς Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς Αὐτοκρατορίας. Ὁ Πάπας Ἰννοκέντιος Γ' εἰς μάτην διεμαρτυρήθη κατὰ τοῦ ἐγκλήματος τῶν σταυροφόρων. Ὁλόκληρος ἡ Χριστιανικὴ Ἀνατολή ἐθεώρησε τὴν Ρώμην ὑπεύθυνον διὰ τὴν προσβολήν, τὴν ὁκοίαν οὐδέποτε ἐλησμόνησε». Εἶτα ἐκθέτει τὰς ἀπολείρας πρὸς ἔνωσιν ἐν Λυὸν καὶ Φλωρεντίᾳ, αἰτινες, λέγει, ἐνανάγησαν λόγῳ τῶν παρεξηγήσεων αἰτινες ἐγεννήθησαν εἰς ἀμφοτέρα τὰ μέρη, μολοντί ἡ Δύσις πάντοτε τρέφει συμπάθειαν πρὸς ἔνωσιν, ὡς ἀπέδειξεν ἡ πολιτεία τῶν Παπῶν Πίου ΙΧ, Λέοντος XIII, Πίου Χ, καὶ Βενεδίκτου XV. Εἰς τὰς προσπαθείας ταύτας, κατὰ τὸν συγγραφέα, ἀντέταξεν ἄνοισιν ἡ Ἀνατολή. Ὁ Πατριάρχης Κων]πόλεως Ἀνθίμος VIII ἀπῆντησεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Πάπα Λέοντος XII κατηγορῶν τὴν Δύσιν διὰ τὰς καινοτομίας αὐτῆς καὶ προσκαλῶν αὐτὴν νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν εὐθείαν. Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς μεγάλας ὀφελείας, αἷς θὰ πορισθῶμεν ἐκ τῆς ἐνώσεως, ὀφείλομεν νὰ προσευχόμεθα ἐπαρκῶς ὑπὲρ τῆς συμφιλίωσης Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως.

Ἐν τῷ Η'. Κεφ. ὁ συγγραφεὺς ὁμιλεῖ περὶ τῶν μέσων, δι' ὧν ἤθελεν ἐπιταχυνθῆ ἡ ἔνωσις. Πρὸς τοῦτο λέγει πρὸς α) νὰ ἀρθῇ ἡ ἀμοιβαία ἄγνοια καὶ δι' ἐπικοινωνίας φιλικῆς νὰ γνωρισθῶμεν ἀλλήλους· β) νὰ ἀπαλλάξωμεν τὰς θρησκευτικὰς ἡμῶν πεποιθήσεις τοῦ φυλετισμοῦ, ὅστις μᾶς πιέζει καὶ ὅστις ὀδηγεῖ εἰς θρησκευτικὴν ἀποκλειστικότητα· γ) νὰ ἀποτινάξωμεν τὴν ὑπερηφάνειαν, συνέπειά τῆς ὁποίας δὲν θέλομεν ν' ἀναγνωρίσωμεν τὰ λάθη ἡμῶν, ἀλλ' ἐπιρρίπτομεν ἕκαστος τῆς εὐθύνας εἰς τὴν ἀντίθετον παρῶταξιν καὶ νὰ οἰκισθῶμεν τὴν ταπεινότητα καὶ τὴν ἀπλότητα τῆς καρδίας. Ἐν τῷ θ' κεφ. λέγει, νὰ μελετήσωμεν τὰ ζητήματα τὰ ἀναγόμενα εἰς τὰς διστακτικὰς ἀφ' ἡμῶν Ἐκκλησίας καὶ νὰ συνεργασθῶμεν μετ' αὐτῶν ἐπὶ κοινωνικοῦ ἐδάφους. Τόσαι καὶ τόσαι δυνάμεις ἐχθρικαὶ πρὸς τὸν Χριστιανισμὸν συναρᾶνται διὰ τὴν ἐξολόθρευσιν αὐτοῦ· οἱ μα-

θηταὶ τοῦ Χριστοῦ ἔχουν σοβαρὸν καθήκον νὰ ἐπιτελέσουν: εἴτε εἶναι Ρωμαιοκαθολικοὶ, εἴτε Ἀγγλοι, εἴτε Σλαῦοι θὰ ἀντιλήσῃσι τὰς αὐτὰς ἀρχὰς ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου πρὸς κοινωνικὴν δρασίαν. Τοῦτου ἕνεκα δὲν θὰ εἶναι δύσκολον δι' αὐτοὺς νὰ ἐνώσουν τὰς προσπαθείας αὐτῶν ἐπὶ τοιαύτης βάσεως ἐν ἐκάστη χώρα... καὶ νὰ ζοῦν ἐν συμπαθείᾳ, παρὰ τὰς διαφοράς, αἱ ὁποῖαι χωρίζουσιν αὐτούς». Καὶ εἰς ἕκαστος δὲ ἐκ τῶν χριστιανῶν ὀφείλει νὰ συντελῇ εἰς τὴν ἔνωσιν βελτιῶν ἑαυτὸν ἠθικῶς, προσευχόμενος καὶ πιστεύων ὀλοψύχως εἰς τὸ δυνατόν τῆς ἐνώσεως.

Ἐν τῷ τελευταίῳ κεφ. ὁμιλεῖ ὁ συγγραφεὺς περὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ προβλήματος τῆς ἐνώσεως. Πρὸς παρασκευήν, λέγει, τοῦ ἐδάφους ἀπαιτεῖται νὰ δημιουργηθῶν σχέσεις φιλικαὶ διὰ συνεδρίων, διαλέξεων καὶ συναντήσεων ἐν πνεύματι ἀγάπης καὶ εἰρήνης. Ἄλλως τε ὅλαι αἱ Ἐκκλησίαι σήμερον ἔχουν ν' ἀντιμετωπίσουν κοινὸν ἐχθρὸν: τὴν ἀπιστίαν καὶ τὴν κοινωνικὴν ἀναρχίαν. Καὶ εἶναι ὁ ἐχθρὸς οὗτος τόσον φοβερός ὥστε οἱ χριστιανοὶ θὰ ἀναγκασθῶν, ἐπὶ τέλους, νὰ ἐνωθῶν πιεζόμενοι ὑπὸ τῆς βίας τῶν περιστάσεων. «Μία νέα κοινωνικὴ κατάταξις τῶν ἀνθρώπων συντελεῖται σήμερον. Καὶ ἡ ἐξέλιξις εἶναι τόσον ταχεῖα, ὥστε πολὺ ταχέως οἱ ἄνθρωποι θὰ διαιρεθῶν εἰς δύο στρατόπεδα: τοὺς ἐχομένους τοῦ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν. Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας διαίρεσις θὰ σημαίνῃ θάνατον, καθὸσον μόνον τὰ ἄτομα τὰ ἠνωμένα εἰς ὁμάδας καὶ μόνον αἱ ὁμάδες αἱ ἠνωμένα εἰς ὁμοσπονδίας θὰ ἐπιζήσουν κατὰ τὴν πάλιν ταύτην. Ὅλοι ἐνοοῦν τὴν ἀλήθειαν αὐτὴν. Οἱ ἐχθροὶ τῆς τάξεως κατενόησαν αὐτὴν καὶ ἤδη ἠνώθησαν ἀνεξαρτήτως πολιτικῶν ἔθνικῶν ὁρίων... Ἄς προσπαθῶμεν νὰ πραγματοποιήσωμεν καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ τὸ ἰδεῶδες τοῦ Χριστοῦ, νὰ πλατυνωμεν τὰς συμπαθείας μας, νὰ κάμωμεν τὰς ψυχὰς ἡμῶν περισσότερον φιλελευθέρους, ἀγαπώσας καὶ εὐθέτους εἰς τὴν ἐνότητα καὶ τὴν ἀγάπην»: Τοιοῦτο τὸ περιεχόμενον τοῦ βιβλίου τοῦ Abbé Calvet, ὅστις εἶναι, φαίνεται, εἰς ἐκ τῶν κληρικῶν ἐκείνων τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας, οἵτινες οὐδαμῶς συμμερίζονται τὴν ἀποκλειστικότητα καὶ τὴν ἀδιαλλαξίαν τοῦ Βατικανοῦ καὶ ἀγωνίζονται δι' ὧν λέγουν καὶ γράφουν νὰ ἀποσείσουν τὰς ἐλύσεις καὶ ν' ἀποπτύσουν τὸ φέμωτρον, τὰ ὁποῖα ἐπιβάλλει εἰς αὐτοὺς ἡ τυραννικὴ πειθαρχία τῆς Ρώμης. Αἱ τελευταῖαι ἰδίως φράσεις τοῦ συγγραφέως ἀποδεικνύουν ὅτι ὁ κλῆρος τῆς Ρώμης κατὰ μέγα μέρος ἦτο ὑπὲρ τῆς συμμετοχῆς τῆς Δυτ. Ἐκκλησίας εἰς τὴν ἐν Λωζάνῃ συνέδριον, ἀπέναντι τοῦ ὁποίου τόσον ἐχθρικὴν στάσιν εἶχε λάβῃ ἡ ἐπίσημος Ρώμη. Οὐδεὶς δύναται νὰ ἀρνηθῇ ὅτι ἐν τῇ Ρωμαϊκῇ Ἐκκλησίᾳ συντελεῖται ζύμωσις ἀποσκοποῦσα τὴν ἕξοδον αὐτῆς ἐκ τῶν στενῶν ὁρίων, εἰς τὴν ὁποίαν κατεδικάσεν αὐτὴν ἡ παπικὴ τυραννίς, καὶ ὁ προσανατολισμὸς εἰς ὀρίζοντας εὐρύτερους συμφωνοτέρους πρὸς τὰς νέας ἀρχὰς καὶ ἰδέας, οὐ μὴν δ' ἀλλὰ καὶ τὰς νέας ἀνάγκας. Ἡ ζύμωσις αὕτη εἶναι ὑπόκωφος ἀντίδρασις κατὰ τῶν δεσμῶν τοῦ Κογκλαβίου, οὐδόλως δὲ παρὰ ὁδοῦ νὰ προσλάβῃ χαρακτῆρα ἐντονώτερον. Γνω-

στός μου κληρικός ἀνήκων εἰς τὴν Ρωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν μοι ἔλεγε πρὸ τινων ἡμερῶν: Ἡ σιδηρὰ πειθαρχία τῆς Ρώμης εἶναι ἡ μεγαλειτέρα δύναμις, πλὴν καὶ ἡ μεγαλειτέρα ἀδυναμία τῆς Ρωμοιοκαθ. Ἐκκλησίας. Ὁ Abbé Calvet κεκαλυμμένως λέγει τὸ αὐτὸ καὶ ἀποδοκιμάζει δημοσίᾳ τὴν πολιτικὴν τοῦ Βατικανοῦ κατὰ πάσης συμμετοχῆς «εἰς συνεδρίας, συγκεντρώσεις, διαλέξεις ἀφορώσας τὴν ἔνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν». Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἀείπτως ἐμπνεομένη τοῦ πνεύματος τῆς ἀγάπης καὶ διαλλαγῆς καὶ εὐχαρίστως ἐρχομένη πάντοτε εἰς συνομιλίαν μετὰ τῶν ἑτεροδόξων, μετὰ χαρᾶς θέλει χριστιανικὴν πᾶσαν ἐνδεχομένην νηφάλιον χειρονομίαν τῆς Ρώμης ἀπηλλαγμένης πλὴν τῶν ὑπερφιάλων, τῶν ἀνεναγγελικῶν φιλοδοξιῶν καὶ τῆς ἀδιαλλαξίας τοῦ παρελθόντος, ἀποκηρυκτικῆς τὰς μέχρι τοῦδε προσηλυτικῆς ἐνεργείας τῆς καὶ καταλαμβανούσης τὴν θέσιν, εἰς ἣν ἔταξαν αὐτῇ οἱ ἱεροὶ Κανόνες τῶν Ἁγίων Οἴκου-μνικῶν Συνόδων.

Λονδῖνον, 27 Ὀκτωβρίου 1228

Ὁ Μ. Ἀρχιμ. ΜΙΧΑΗΛ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Τὰ ὄψωνια τῆς ἀμαρτίας.

Διαβόητοι διὰ τὸ πλῆθος καὶ τὸ εἶδος τῶν ἐγκλημάτων καὶ τὴν καθ' ὅλου τρομοκρατίαν των ἀνὰ τὰς ἑλληνικὰς ἐπαρχίας λησταί, ἐπὶ μακρότατον χρόνον λυμαινόμενοι τὴν ὑπαίθρον, ἣς εἶχον καταστῆ πραγματικοὶ τύραννοι, ἐκομίσθησαν κατ' αὐτὰς ἐκ γειτονικῶν χωρῶν, εἰς ἃς εἶχον ἐκπατρισθῆ διὰ τὰ φύγον τὴν νέμεσιν. ἀλυσσόμενοι, θέαμα τοῦ πλῆθους ἐλεεινόν. Ἡ ληστρικὴ σκληρότης καὶ ὑπεροψία εὐρίσκεται σήμερον δεσμία ἐν τῇ εἰρκτῇ, ἵσως δὲ μετ' ὀλίγον θὰ πληρώσῃ τὰ ἐπιχειρήματα τῆς κακίας τῆς. Αὐτὰ εἶναι τῆς ἀμαρτίας τὰ ὄψωνια.

Θὰ τηρηθῆ ἡ ὑπόσχεσις;

Ἐδημοσιεύθη ἐπ' ἐσχάτων ἐν Παρισίοις τὸ καὶ ὑπὸ τῆς Γαλλίας ἐν Γενεύῃ κατὰ Ἰούνιον τοῦ 1925 ὑπογραφέν πρωτόκολλον συνυποσχετικὸν τῆς μὴ χρησιμοποιοῦσεως ἀσφυξιογόνων ἢ τοξικῶν ἀερίων καὶ ἄλλων παρομοίων ὑλῶν ἐν καιρῷ πολέμου, καταδικασμένων ὑπὸ τῆς κοινῆς γνώμης τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου. Ἡ ἀπαγορευτικὴ αὕτη ὑπόσχεσις συνομολογεῖται ὑπὸ τῶν ὑπογραψάντων αὐτὴν κρατῶν ὡς ἀποτελοῦσα διάταξιν παγίαν τοῦ διεθνoῦς δικαίου, ἀλληλεγγύως δὲ ταῦτα δηλοῦσιν ὅτι θὰ καταβάλλωσι πάσας αὐτῶν τὰς προσπάθειας ὅπως πείσωσι καὶ τὰ λοιπὰ κράτη εἰς τὴν ἀποδοχὴν τοῦ ἐν λόγῳ πρωτοκόλλου. Οἱ λαοὶ τοῦ κόσμου λαμβάνουσι τὰς δηλώσεις ταύτας ὑπὸ σημείωσιν καὶ τότε μόνον θὰ πεισθῶσι περὶ τῆς εὐλικρινείας τῶν γενομένων, ὅταν ἴδωσι ταῦτα ἐφαρμοζόμενα ἐν τῇ πράξει.

Ἡ δόξα τοῦ δρόμου.

Ἡ σοβιετικὴ κυβέρνησις ἔχει ἀποφασίσει νὰ καταργήσῃ τὴν χρῆσιν τοῦ σταυροῦ ἐπὶ τῶν τάφων τῶν χριστιανῶν, μετωνόμασε δὲ πολλὰς τῶν ὁδῶν τῆς Μόσχας δι' ὀνομάτων ἀθέων ὀνομαστώων. Εἶνε, βεβαίως, ἀναντίρροτος ἡ ἀθεὸς ἐφευρετικότης τοῦ νῦν κρατοῦντος ἐν Ρωσίᾳ ἀθεοῦ συγκροτήματος. Ἄλλ' ὅπως καὶ ἀλλαγῶν ἐπανήλθε μετὰ καιρὸν ὁ ἐκβληθεὶς σταυρὸς, οὕτω καὶ ἀπὸ τῶν τάφων δὲν θὰ καταστῆ δυνατόν νὰ ἐξορισθῆ, ἐφήμερος δὲ θὰ ἦνε καὶ διὰ τοὺς ἀθεοῦς ἡ «δόξα τῶν δρόμων».

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Δ. Ι. Σύνοδος συνήλθε δις κατὰ τὴν ἐβδομαΐδα ταύτην ἀσχοληθεῖσα περὶ διάφορα διοικητικὰ ζητήματα.

— Ἀπεφασίσθη νὰ καταρτισθῆ, συμφώνως τῷ νόμῳ 3615, ὁ κατάλογος ἐκλογίμων διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν ἐν ταῖς νέαις χώραις ἀρχιερατικῶν ἐδρῶν, ἀφοῦ πρότερον ζητηθῶσι παρὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ὁρισμέναι πληροφορίαι.

— Ἡ Δ. Ι. Σύνοδος ἀπεφάσισεν ὅπως διαμαρτυρηθῆ κατὰ τοῦ κατατεθέντος εἰς τὴν Βουλὴν νομοσχεδίου περὶ ἀνασυστίσεως τῆς καταργηθείσης ἡδῆ, συμφώνως τῷ νόμῳ 3165, προσωρινῆς Μητροπόλεως Φιλιατῶν.

— Τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ κατὰ τὴν τελετὴν τῆς καταθέσεως τοῦ θεμελίου λίθου τοῦ νέου κτιρίου τοῦ Συλλόγου οἱ «Τρεῖς Ἱεράρχαι», καταρροενσάσης τῆς ἐξέδρας, ἐφ' ἧς ἴσταντο ὁ Κλήρως καὶ οἱ ἐπίσημοι, ἐκτὸς ἄλλων παθόντων ἐκτύπησεν εἰς τὸν ἀριστερὸν πόδα ὁ παριστάμενος μετὰ τοῦ Μ. Ἀρχιεπισκόπου Σ. Μητροπολίτης Χαλκίδος κ. Γρηγόριος, ὅστις πρὸς ἀποθεραπείαν θ' ἀναγκασθῆ νὰ οἰκουρήσῃ ἐφ' ἱκανόν.

— Τυχόντες ἀδείας παρεπιδημοῦσιν ἐν Ἀθήναις οἱ Σεβ. Μητροπολίται Δημητριάδος κ. Γερμανός, Καμπανίας κ. Διόδωρος, Σύρου κ. Ἀθανάσιος καὶ Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Ἀγαθάγγελος, ὅστις ἀσθενῶν παραμένει ἐν κλινικῇ, ἀφίκετο δὲ εἰς Ἀθήνας ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἰκαρίας κ. Νεόφυτος.

— Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ὑδρας καὶ Σπετσῶν ἔτυχεν ἀδείας δεκαπενθήμερου ἀπουσίας ἐκ τῶν συνοδικῶν αὐτοῦ καθηκόντων.

— Διὰ Διατάγματος ἐκλήθη ὁ Μητροπολίτης Ἰκαρίας κ. Νεόφυτος ὡς συνοδικός, εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ Μητροπολίτου Χίου κ. Ἰερωνύμου, οὕτινος ἐγένετο δεκτὴ ἡ παραίτησις ἀπὸ τῶν συνοδικῶν καθηκόντων.

— Διὰ Διετάγματος τῆ 21 Σββρίου ἐ. ἔ. ἐκδοθέντος καὶ τῆ 28 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καταχωρισθέντος ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 200 φύλλῳ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, τὸ χωρίον Τσιάρα τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Τριχίτης καὶ Σταγῶν ἀποσπώμενον τῆς ἐνορίας Τσιαγαλῆ τῆς αὐτῆς Μητροπόλεως ἀποτελεῖ ἰδίαν ἐνορίαν μετ' ἐνοριακῶν ναδῶν τῶν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου.

— Διὰ Διατ]τος τῆ 21 Σ]βρίου ἐν. ἔτ. ἐκδοθέντος καὶ τῆ 28 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ἔτους καταχωρισθέντος ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 200 φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως οἱ συνοικισμοὶ Βαρκῶν καὶ Λουτρῶν Ὑπάτης, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φθιώτιδος ἀποτελοῦσιν ἰδίαν ἐνορίαν μὲ ἐνοριακὸν ναὸν τὸν τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου.

— Διὰ Διατ]τος τῆ 21 Σ]βρίου ἐν. ἔτ. ἐκδοθέντος καὶ τῆ 28 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ἔτους καταχωρισθέντος ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 200 φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ὁ συνοικισμὸς Κάμπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ὑδρας καὶ Σπετσῶν ἀποτελεῖ ἰδίαν ἐνορίαν μὲ ἐνοριακὸν ναὸν τὸν τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς.

— Διὰ Διατ]τος τῆ 21 Σ]βρίου ἐν. ἔτ. ἐκδοθέντος καὶ τῆ 28 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ἔτους καταχωρισθέντος ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 200 φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ἰδρύεται ἐνοριακὸς ναὸς ἐν τῷ συνοικισμῷ Κουτσουκαρίου-Πειραιῶς τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

— Διὰ Διατ]τος τῆ 21 Σ]βρίου ἐν. ἔτ. ἐκδοθέντος καὶ τῆ 29 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ἔτους καταχωρισθέντος ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 201 φύλλῳ τῆς Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως, τὸ χωρίον Βαλκουβίνη τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας ἀποτελεῖ ἰδίαν ἐνορίαν μὲ ἐνοριακὸν ναὸν τὸν τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου.

— Διὰ Διατ]τος τῆ 25 Σ]βρίου ἐν. ἔτ. ἐκδοθέντος καὶ τῆ 1 Ὀκτωβρίου τοῦ ἰδίου ἔτους καταχωρισθέντος ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 202 φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, τὸ χωρίον Δασοχώριον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λαοῖσης ἀποσπώμενον τῆς ἐνορίας Φαλαίνης ἀποτελεῖ ἰδίαν ἐνορίαν μὲ ἐνοριακὸν ναὸν τὸν τοῦ Ἁγίου Χαράλαμπος.

— Διὰ Διατ]τος τῆ 21 Σ]βρίου ἐν. ἔτ. ἐκδοθέντος καὶ τῆ 28 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ἔτους καταχωρισθέντος ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 200 φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ὁ συνοικισμὸς Στεναίτικα, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πατρῶν ἀποσπώμενος τοῦ χωρίου «Κάτω Ἀχαΐα» ὑπάγεται ἐφεξῆς εἰς τὸν ἐνοριακὸν ναὸν τοῦ χωρίου Ἁγιοβλασίτικα.

— Διὰ Διατ]τος τῆ 21 Σ]βρίου ἐν. ἔτ. ἐκδοθέντος καὶ τῆ 28 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ἔτους καταχωρισθέντος ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 200 φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, τὸ χωρίον Μανδραβέλιον, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος, ἀποσπώμενον τῆς ἐνορίας Κονισκοῦ, ἀποτελεῖ ἰδίαν ἐνορίαν μὲ ἐνοριακὸν ναὸν τὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου.

— Διὰ Διατ]τος τῆ 21 Σ]βρίου ἐν. ἔτ. ἐκδοθέντος καὶ τῆ 28 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ἔτους καταχωρισθέντος ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 200 φύλλῳ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τὸ χωρίον Κριτσοτάδες τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος ἀποσπώμενον τῆς ἐνορίας Ἀσπροκαλησιᾶς ἀποτελεῖ ἰδίαν ἐνορίαν μὲ ἐνοριακὸν ναὸν τὸν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου.

— Γενομένης ἐκλογῆς Ἡγουμενοσυμβουλίου ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Ἐσενιάς, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος, ἐξελέγησαν Ἡγούμενος μὲν ὁ Ἱερομόναχος Βενέδικτος Παπανικολάου, σύμβουλος δὲ ὁ Ἱερομ.

Εὐσέβιος Μαντζῶρος καὶ ὁ μοναχὸς Γεδεὼν Ἀρβανιτάκης.

— Ἐκ τῶν κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους προσελθόντων εἰς τὰς εἰσιτηρίους ἐξετάσεις τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου ἑκατὸν νέων ἐπέτυχον οἱ 63, ἀπερροφῆθησαν δὲ οἱ 37. Μεταξὺ τῶν ἐπιτυχόντων καταλέγονται καὶ δύο νεάνιδες.

— Τῇ ἑσπέρᾳ τῆς παρελθούσης Δευτέρας ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ «Ἱεροῦ Συνδέσμου» τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἐγένετο ἡ πρώτη Συνέλευσις τῶν αἰδес. ἐφημεριῶν Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς τῆς ἐφετεινῆς χειμερινῆς περιόδου. Μετὰ τὴν προσευχὴν καὶ τὴν εἰσηγήσιν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου ὁ λόγος ἐδόθη εἰς τοὺς Καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου κ. κ. Γρηγόριον Παπαμχαῖλ καὶ Παν. Μπρατιώτην ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς συνεδρίας περὶ οἰκονομικῆς χειραφετήσεως τοῦ ἐν Βουλαγαμένη Ἐκκλησιαστικοῦ Ὁρφανοτροφείου διὰ τῆς ἐξασφαλίσεως παγίων πόρων τῇ συνεργασίᾳ τῶν αἰδес. ἐφημεριῶν τῶν ἐνοριακῶν ναῶν. Ἀμφότεροι οἱ Καθηγηταὶ ὑπὸ τὴν ἰδιότητα αὐτῶν ὡς μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ὁρφανοτροφείου καὶ τῆς Ἐφορείας αὐτοῦ ὠμίλησαν κατ' ἐντολὴν αὐτῆς ὁ μὲν πρῶτος περὶ τῆς μεγάλης ἠθικῆς δυνάμεως τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου καὶ τῆς ἀνάγκης τῆς εὐρύνσεως τῆς κοινωνικῆς αὐτοῦ δράσεως κατ' ὄλου, καὶ μερικώτερον περὶ τῆς ὑπ' αὐτοῦ οἰκονομικῆς ὑποστηρίξεως τοῦ Ἐκκλησ. Ὁρφανοτροφείου ὥστε τοῦτο νὰ καταστῇ αὐταρκες· ὁ δὲ δεύτερος περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐν τῇ πράξει συστηματοποιήσεως τῆς ἐφημεριακῆς ὑπὲρ τοῦ ἰδρύματος ἐνεργείας ἐν ταῖς ἐνορίαις. Τὰς ὁμίλιας τῶν καθηγητῶν ἐπεσφράγισε συγκινητικῆ πρὸς τοὺς ἐφημερίους προτροπὴ καὶ παραίνεσις τοῦ Θεοφ. βοηθοῦ Ἐπισκόπου Σταυρουπόλεως κ. Θεοκλήτου. Ἐκ τῶν κατὰ τὴν Συνέλευσιν ταύτην παραστάντων ἐφημεριῶν ὁ αἰδес. κ. Μ. Πετρίδης λαβὼν τὸν λόγον ἐτόνισεν ὅτι οἱ ἱερεῖς θὰ ἔπρατε καὶ ἐξ ἰδίων νὰ προσέλθωσιν ἀρωγοὶ εἰς τὸ Ὁρφανοτροφεῖον διὰ τακτικῶν εισφορῶν, ἐδήλωσε δ' ὅτι ὁ ἴδιος θὰ προσφέρῃ ἐφεξῆς κατὰ μῆνα 400 δραχμᾶς· ὁ δὲ συμπαρῶν Ἐπίσκοπος Πατάρων Μελέτιος ἐδήλωσεν ὅτι θὰ ἦτο δυνατόν διὰ καταλλήλου ἐνεργείας νὰ ἐξασφαλισθῇ γενναία ὑπὲρ τοῦ Ὁρφανοτροφείου χορηγία ἐκ τῶν Ταμείων τῶν κληροδοτημάτων τῶν τέως ἐν Τουρκίᾳ Κοινοτήτων. Τῇ παρακλήσει δὲ τοῦ Μακαριωτάτου ἀπεδέχθη νὰ ἐνεργήσῃ τὰ προσήκοντα.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Περὶ ἀρχόμενον τὸν μῆνα τοῦτον ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Σάββα ὑπὸ τοῦ Παναγ. Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας χειροτονήθη εἰς διάκονον ὁ νέος διευθυντῆς τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ Ἱεροδιδασκαλείου κ. Ἰω. Α. Παπαδόπουλος, τέως ἐν Ἀθήναις διευθυντῆς τῆς «Ἀναπλάσεως» καὶ τῶν ἀστικῶν σχολῶν τοῦ Ἀρσακείου τῆς πρωτεύουσας.

— Ὡς ἤδη ἐν καιρῷ προανηγγέλθη, ἀπὸ τῆς 14 παρελθόντος Ὀκτωβρίου ἐφηρμόσθη καὶ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Ἀλεξανδρείας τὸ νέον διωρθωμένον ἡμερολόγιον, αὐτῇ δὲ τῇ Κυριακῇ τῆς 14 τοῦ Ὀκτωβρίου ἐωρτάσθησαν πᾶσαι αἱ μνήμαι τῶν ἁγίων τῶν ἡμε-

ρῶν 1—14 Ὀκτωβρίου, ἀπὸ Ἀνανίου τοῦ ἀποστόλου μέχρι Κοσμᾶ τοῦ Ἀγιοπολίτου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

—Ὁ ἐν Βουλγαρία ἄρμενικὸς πληθυσμὸς ἔχει 14 θρησκευτικὰ ἑνορίας μετ' ἰσαριθμῶν ναῶν, ἀνέρχεται δὲ περίπου εἰς 40.000.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

—Κατ' εἰδήσεις ἐκ Ρουμανίας μεγάλη ἐκεῖ παρατηρεῖται ἡ ἔντασις τῆς κατολικῆς προπαγάνδας, ἰδίως ἀπὸ τῆς Τρανσυλβανίας, ἧς ὁ πληθυσμὸς ἀποτελεῖται ἀποκλειστικῶς ἐκ κατολικῶν καὶ ἐξ οὐνιτῶν. Διὰ τοῦτο σκληρὸς διεξάγεται ὁ θρησκευτικὸς ἀγὼν τῆς Ὀρθοδοξίας. Ἰδιαιτέρως σημειοῦται ὅτι ὁ ἡγέτης τοῦ ἐπ' ἐσχάτων ἀναλαβόντος τὴν ἀρχὴν ἐθνικοαγροτικῆς κόμματος καὶ οἱ συναρχηγοὶ καὶ συναρχαὶ αὐτοῦ εἶνε οὐνίται.

ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἡ ἀστυνομία τῆς Σμύρνης προέβη πρό τινας εἰς τὸ κλεισιμὸν τῆς ἐκεῖ σχολῆς τῶν λατινίδων καλογραφῶν τῆς «Νότο - Ντάμ - ντε - Σιών», διότι δὲν ἐξετελέσθη διαταγὴ τοῦ τουρκικοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας περὶ ἀπολύσεως τριῶν διδασκαλιστῶν ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἤσκουν θρησκευτικὴν προπαγάνδα. Κατὰ τὸ κλεισιμὸν τῆς σχολῆς τὸ τε διδάσκον προσωπικὸν καὶ οἱ μαθηταὶ ἐξεβλήθησαν ἐξ αὐτῆς.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ἐν τῇ ἡμερησίῳ καὶ ὁ θρησκευτικὸς περιοδικὸς ἀγγλικὸς Τύπος μετ' ἀνησυχίας σχολιάζουσι τὴν παρατηρουμένην σημαντικὴν μείωσιν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Μεγ. Βρετανίας ἐκ τοῦ ὀλιγαρίθμου τῶν γεννήσεων. Σημειοῦται ὅτι κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος αἱ γεννήσεις ἐμειώθησαν ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ἔτος. Ἐπιπλέον δὲ ὅτι ὁ σημερινὸς ἀριθμὸς τῶν γεννήσεων ἐπὶ πληθυσμοῦ 39 1)4 ἑκατομ. εἶνε ὁ χαμηλότερος ἀπὸ τοῦ 1855, ὅτε ὁ πληθυσμὸς ἀνῆρχετο εἰς 18 3)4 ἑκατ. μόνον.

— Ἐκ τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ λήξαντος ἔτους τῆς Βρετανικῆς καὶ Ἑνῆς Βιβλικῆς Ἑταιρείας πληροφοροῦμεθα ὅτι ὁ μὲν ἀριθμὸς τῶν κατ' αὐτὸ ἐκδοθέντων ἀντιτύπων τῆς Ἀγ. Γραφῆς ἐν ἀγγλικῇ γλώσσῃ ἀνῆλθεν εἰς 2.213,467, τὰ δ' ἐπὶ πλέον ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ παρελθὸν ἔτος ἐκδοθέντα ἀντίτυπα ἀριθμῆθησαν εἰς 531.477 χάρις εἰς τὰς ἐκ τοῦ Καναδᾶ καὶ τῆς Αὐστραλίας παραγγελίας. Καὶ 1,270,080 ἀντίτυπα ἐκυκλοφόρησαν ἐν τοῖς ὄροις τῆς Βρετανικῆς Αὐτοκρατορίας· 905,828 δὲ τόμοι ἐν τῇ Μεγ. Βρετανίᾳ, καὶ 9.936.714 κατ' ὅλον τὸν κόσμον. Κατὰ τὸ ὑπὸ ἀπολογισμὸν ἔτος ἐγένετο 15 νέα μεταφράσεις τμημάτων τῆς Ἀγ. Γραφῆς. Ἡ ἑταιρεία εἰσέπραξε κατὰ τὸ λήξαν ἔτος Λ.Α. 417.295, ὧν μόνον αἱ 168.140 προῆλθον ἐκ πωλήσεως ἀντιτύπων· τὸ ὑπόλοιπον ἀπετελέσθη ἐκ δωρεῶν.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Κώστα Πασαγιάννη. Ἡ προσευχὴ τοῦ παιδιοῦ. 1928.— Ἐν τῷ κομφῷ τούτῳ τομιδίῳ συνελέγησαν προσευχαὶ εἰς πεζὸν καὶ ἔμμετροι ἀνάλογοι πρὸς ἐκάστην τῶν τάξεων τοῦ δημοτικοῦ καὶ τοῦ ἐλληνικοῦ σχολείου. Αἱ προσευχαὶ

εἶνε συντεταγμέναι διὰ διαφόρους καιρὸς καὶ περιστατικὰ τοῦ καθημερινοῦ παιδικοῦ καὶ μαθητικοῦ βίου, μετ' αὐτῶν δ' ἡ συνδημοσιευομένη συλλογὴ διαφόρων θρησκευτικῶν ποιημάτων τῶν δοκίμων ποιητῶν μας ἀποτελεῖ χρησιμωτάτην διὰ τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς διδασκάλους θρησκευτικῆν ποιητικὴν ἀνθολογίαν.

Δημητρίου Π. Πασχάλη, Ἐδανθία Καίτη (1799—1886). Ἀθήναι 1929.—Πρόκειται περὶ τῆς ἀδελφῆς τοῦ Θεοφίλου Καίτη, ἧς τις τόσον στενωδῶς συνεδέθη πρὸς τε τὸ πρόσωπον καὶ τὸ ἔργον του.

ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑ

Τὸ Ἑγουμενοσυμβούλιον τῆς ἐν Κυνουρία Ι. Μονῆς Τιμίου Προδρόμου ἐκτίθησιν εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐκποίησεως 1500 ὀκάδων ἐλαίου ἐκ τοῦ παραχθησομένου. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν Καστείῳ τῆς Κυνουρίας τῇ 25 Νοεμβρίου ἐ. ἔ. ἐνώπιον Συμβολαιογράφου κ.τ.λ. οἱ βουλόμενοι νὰ συναγωνισθῶσι δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν τῶν ὄρων ἐν τῇ Μονῇ.

Τὸ Ἑγουμενοσυμβούλιον τῆς Ι. Μονῆς ἁγίου Νικολάου Βάθειας διακηρύσσει ὅτι, ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν τριετοῦς μισθώσεως τὸ δικαίωμα τῆς βοσκῆς εἰς τὰς θέσεις Κακαβάς, Βίλιες καὶ Τοῦρλα ἁγίου Ἀθανασίου κατὰ τοὺς ὄρους συγγραφῆς ὑποχρῶσεως οἵτινες εἶνε κατατιθημένοι εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς Μονῆς καὶ εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ συμβολαιογράφου Ἀμαρύνθου Γεωργ. Χρ. Σίδερη καὶ τῶν ὁμοίων δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν οἱ ἐνδιαφερόμενοι. Ἡ Δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν Ἀμαρύνθῳ ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου Ἀμαρύνθου Γεωργ. Χρ. Σίδερη καὶ ἐνὸς μέλους τοῦ ἑγουμενοσυμβουλίου ὡς ἀντιπροσώπου τῆς Μονῆς τὴν 18 Νοεμβρίου ἡμέραν Κυριακὴν ἀπὸ τῆς 10ης π. μ. ἕως 12 τῆς μεσημβρίας. Πάσα προσφορὰ διὰ τὴν Δημοπρασίαν ταύτην ἔσεται δεκτὴ.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Πᾶν ἔμβασμα πρὸς τὴν «Ἐκκλησίαν» ὡς καὶ πᾶσα ἐπιστολὴ σχετικὴ πρὸς τὴν διαχείρισιν καὶ τὴν διεκπεραίωσιν δεῖν ἐφεξῆς νὰ διευθύνηται μόνον «Πρὸς τὴν Διαχείρισιν τοῦ Περιοδικοῦ «Ἐκκλησία». Γεν. Ἐκκλ. Ταμεῖον, Ἀθήνας.

“ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ”

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Ἡ «ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ» διανύουσα τὸ 41ον ἔτος τῆς ἐκδόσεώς της ἐξακολουθεῖ τὴν λαμπρὰν σταδιοδρομίαν της, με πλούσιον πάντοτε καὶ διδακτικώτατον περιεχόμενον. Συνδρομαὶ Ἑσπ. δραχ. 50 Ἑξωτ. φρ. 50 Ἀμερικῆς δολ. 3. Διεύθυνσις Ἀθήναι Ὁδὸς Σταδίου 44 (πρῶν 38) Διαχειριστής: Πέτρος Α. Παπαδόπουλος.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐποπτεύουσα Ἐπιτροπὴ
Δουβινοπόλεως καὶ Παγονιανῆς κ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
Καλαβρῶτων καὶ Αἰγιαλείας κ. ΤΙΜΟΘΕΟΣ
Τίμημα ἐτησίως ἑγγραφῆς
Ἑσπ. Δρχ. 50. Ἑξωτ. Φρ. 50. Ἀμερικῆς Δολ. 3
Γραφεῖα «Ἐκκλησίας»:
Μέγαρον Ἀρχιεπισκοπῆς ἑδ. Φιλοθέης 21

Τύποις «Φοίνικες» Ὁδὸς Σταδίου 44— Ἀθήναι